

Leiden University
Medical Center

Psychologische invloed van de *CDKN2A/p16-Leiden* mutatie

Eveline Bleiker
(Psycholoog-onderzoeker)

Anke Onnekink
(Arts-onderzoeker)

Voor- en nadelen van screening

Voordeel

- Vroege opsporing en behandeling
- Verbeterde uitkomsten

Nadelen

- Screening biedt geen garanties
- Onderzoeken kunnen belastend zijn
- Psychologische impact

Voor- en nadelen van screening

Voordeel

- Vroege opsporing en behandeling
- Verbeterde uitkomsten

Nadelen

- Screening biedt geen garanties
- Onderzoeken kunnen belastend zijn
- Psychologische impact

Focusgroepstudie

- Psychosociale invloed van mutatie
- Groepen: 1) risicodragers [niet getest]   2) bewezen *p16*-Leiden dragers

Onderwerpen

- 1) DNA-onderzoek
- 2) Gezinsplanning / kinderwens
- 3) Screening
- 4) Leefstijl
- 5) Informatievoorziening

DNA-onderzoek

✓ Wel

- Nodig voor start alveesklieerscreening (vanaf 40 jr)
- Zekerheid - risico op doorgeven aan kinderen

“Dan weet ik ten minste waar ik sta. Als ik het niet heb, is daarmee alles ook klaar”

Niet

- Financiële redenen (hypotheek, verzekering)
- Uitslag leidt tot meer zorgen

“Voordat ik kinderen heb of voor mijn 40e, heeft testen alleen maar negatieve gevolgen”

DNA-onderzoek

Wel

- Nodig voor start alveesklieerscreening (vanaf 40 jr)
- Zekerheid - risico op doorgeven aan kinderen

“Dan weet ik ten minste waar ik sta. Als ik het niet heb, is daarmee alles ook klaar”

X Niet

- Financiële redenen (hypotheek, verzekering)
- Uitslag leidt tot meer zorgen

“Voordat ik kinderen heb of voor mijn 40e, heeft testen alleen maar negatieve gevolgen”

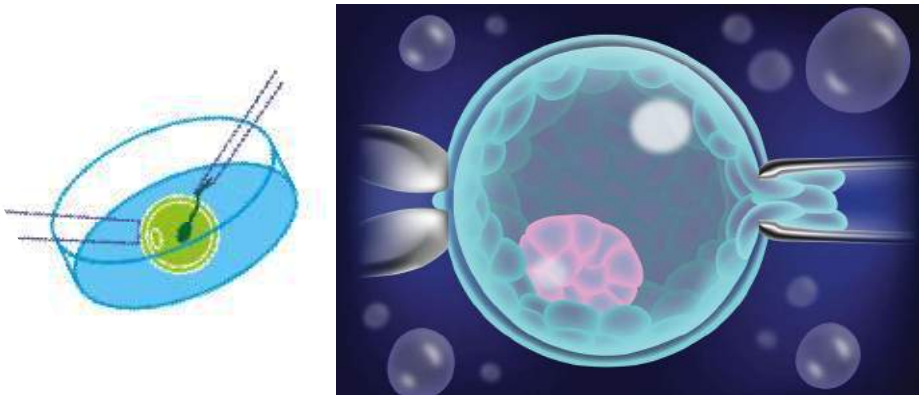

Gezinsplanning

- Afweging kinderwens / DNA-onderzoek

PGT (preïmplantatie genetische test)

*“Als ik meer over PGT had geweten,
dan was dat mogelijk een goede optie geweest ...”*

Keuzes omtrent kinderwens

1. Natuurlijke wijze zwanger worden
2. Kinderloos blijven
3. Adoptie
4. Eicel / zaadcel donatie
5. Prenatale diagnostiek (vlokkentest, vruchtwaterpunctie)
6. Pre-implantatie genetische test

www.pgtnederland.nl

Huid- en alveesklierscreening

Huidcontroles

- Niet belastend
- Wel veel verschillende artsen

| *“Littkens groter dan verwacht”*

Alveesklierscreening

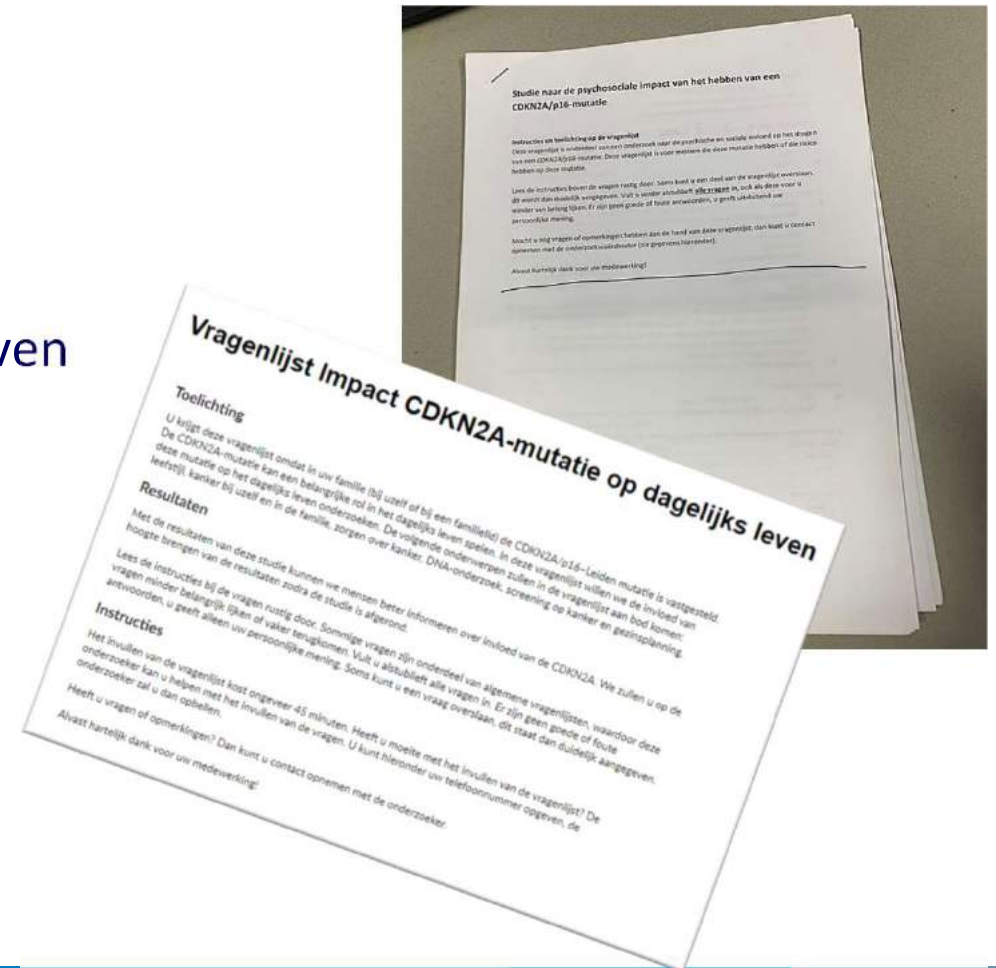
- Meer onzekerheid
- Stress rondom de uitslag (van de MRI)

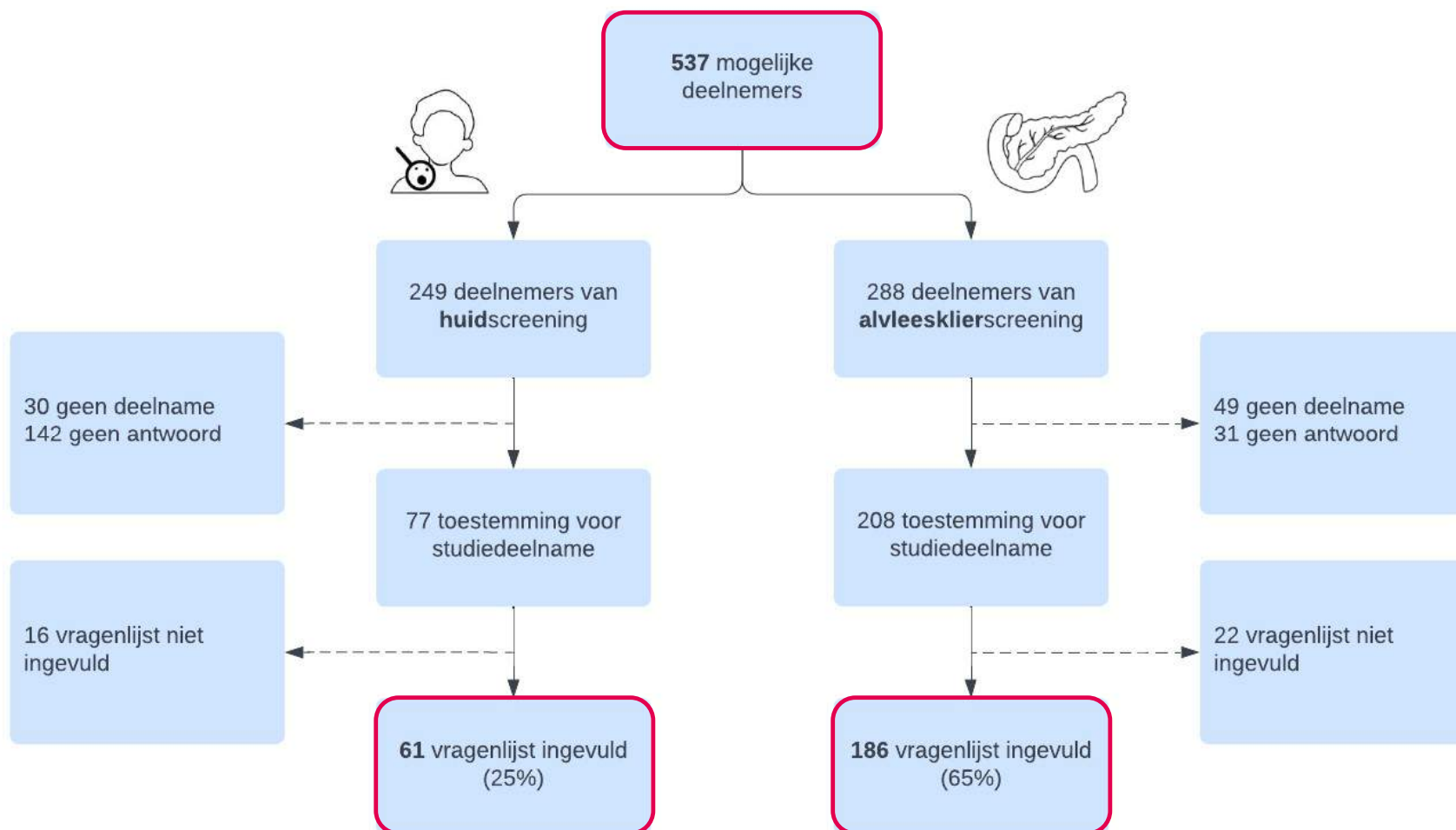

Vragenlijststudie

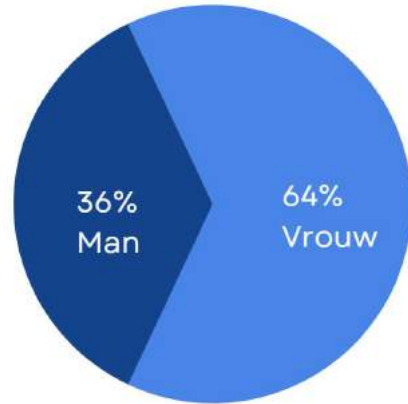
- Februari – juli 2023
- Kwaliteit van leven
- Invloed van erfelijke aanleg op dagelijks leven
- Houding tegenover screening

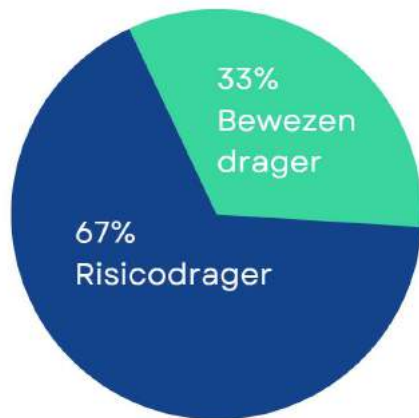
Deelnemers

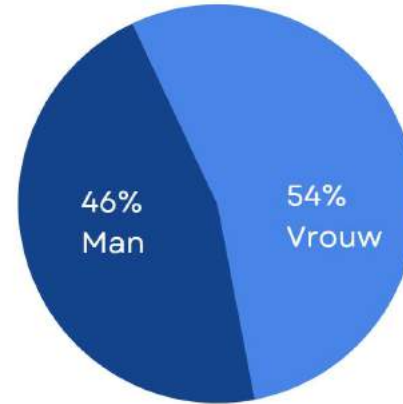
Huidscreening (n = 61)

32 jaar

Alveesklerscreening (n = 186)

56 jaar

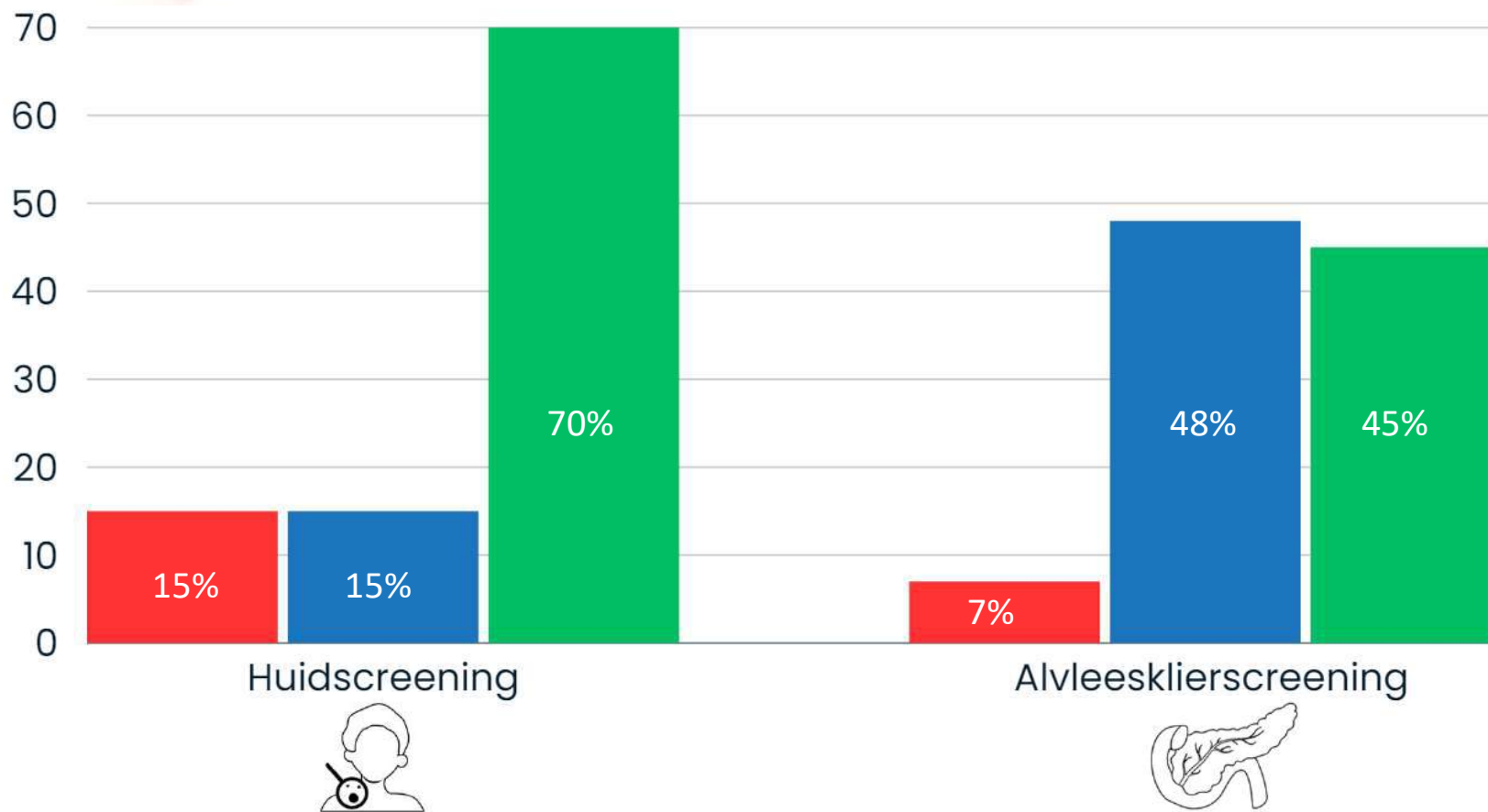

Roken

■ Rokers ■ Gestopt ■ Nooit gerookt

Kenmerken

	Huidscreening 	Alvleesklierscreening
Zelf kanker gehad	25%	61%
Melanoom	20%	53%
Alvleesklierkanker	0%	4%
Anders	8%	16%
Kanker binnen familie		
Melanoom	71%	75%
Alvleesklierkanker	17%	35%
Anders	29%	64%

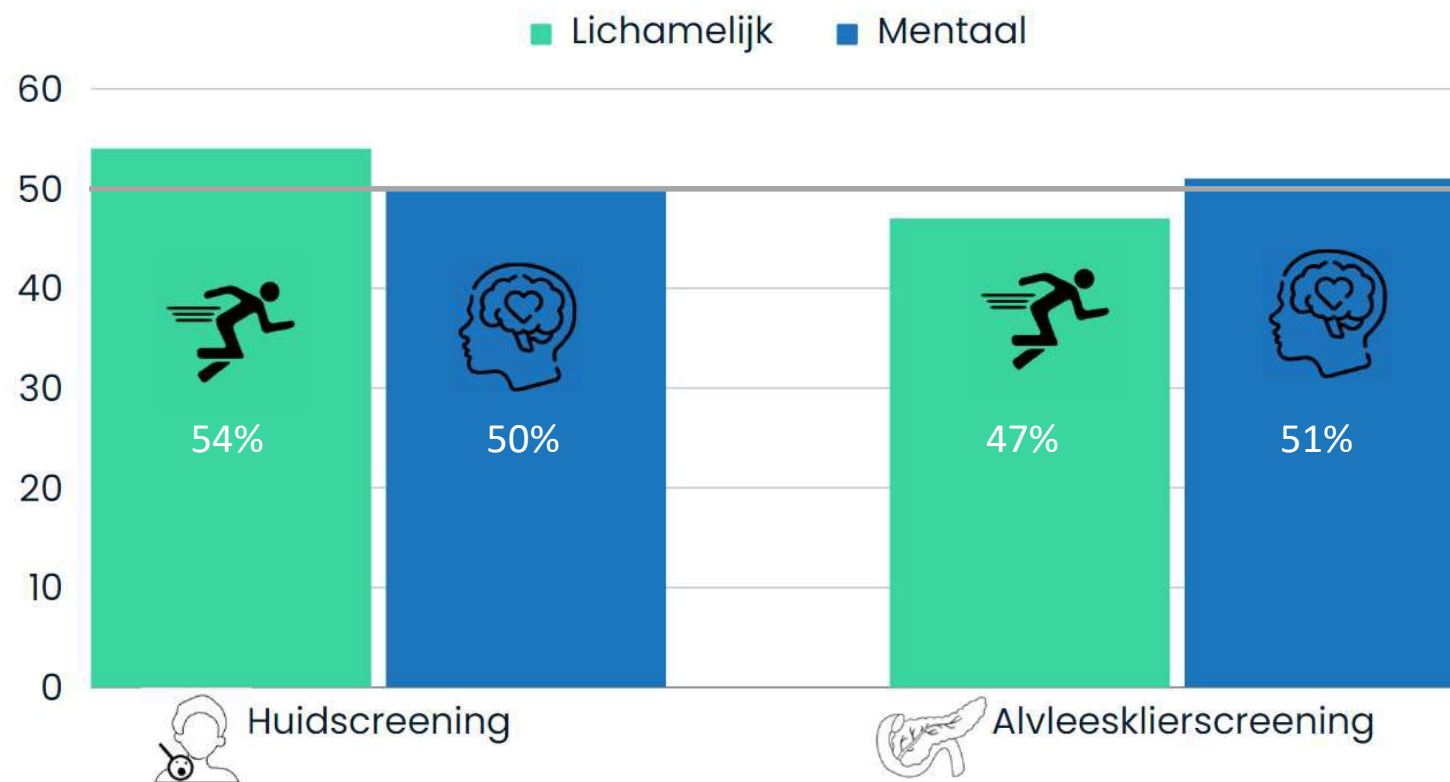
Kenmerken

	Huidscreening 	Alvleesklierscreening
Zelf kanker gehad		
Melanoom	25%	61%
Alvleesklierkanker	20%	53%
Anders	0%	4%
	8%	16%
Kanker binnen de familie		
Melanoom	71%	75%
Alvleesklierkanker	17%	35%
Anders	29%	64%

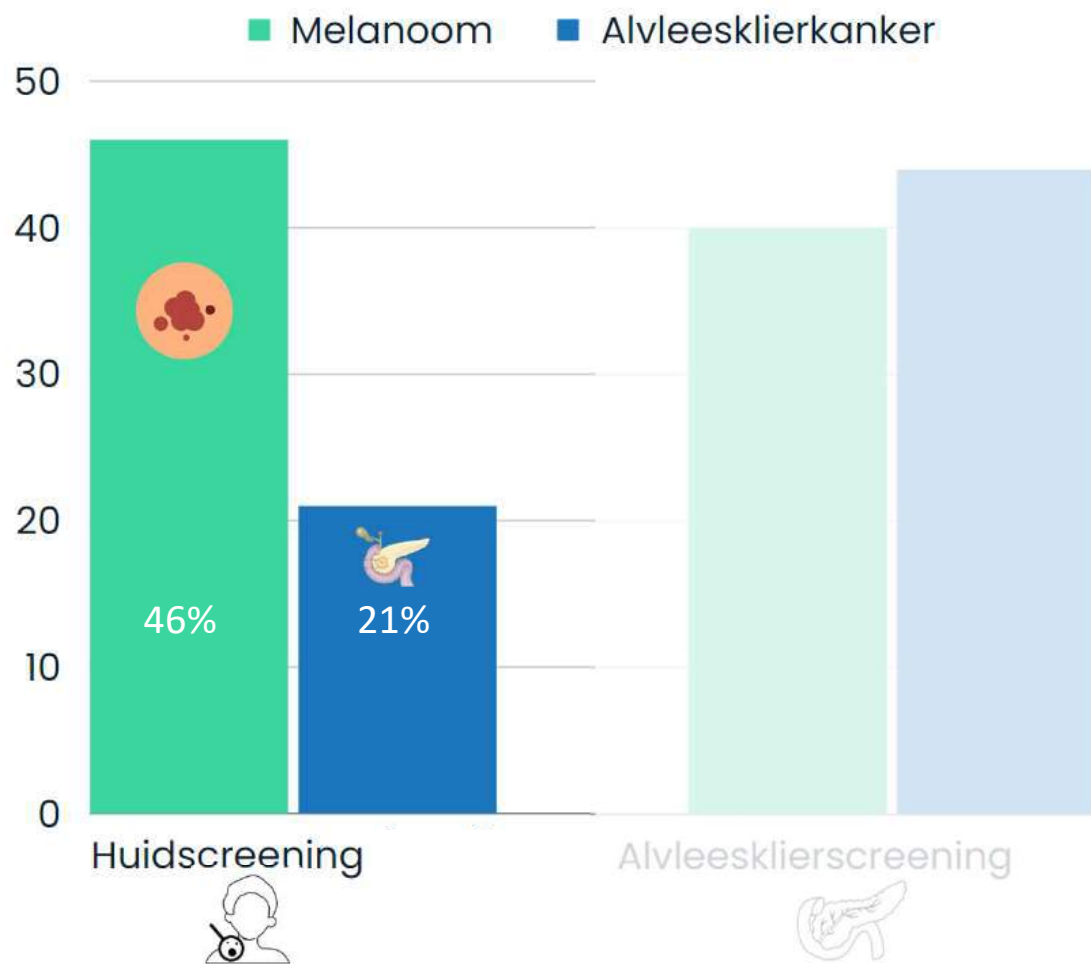
Algemene kwaliteit van leven

- Score lichamelijke en mentale gezondheid

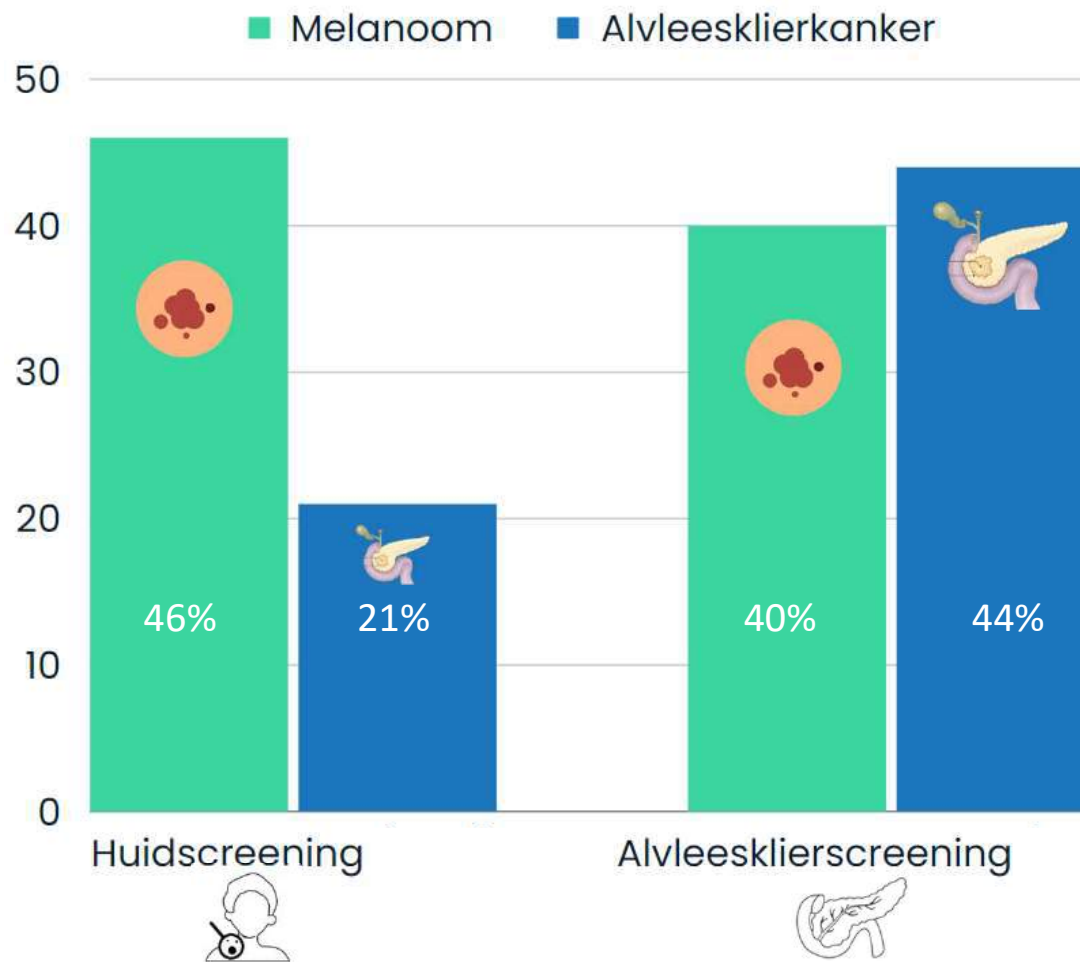
Resultaten – zorgen over kanker

Zorgen bij groep die huidcontroles ondergaat

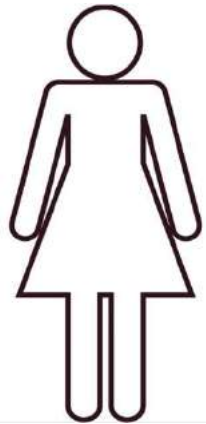
Resultaten – zorgen over kanker

Zorgen bij groep die huidcontroles + alveesklerscreening ondergaat

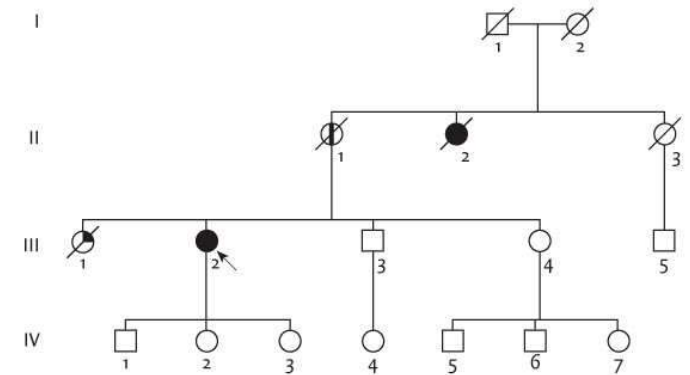
Zorgen over het (opnieuw) krijgen van melanoom

Vrouwen

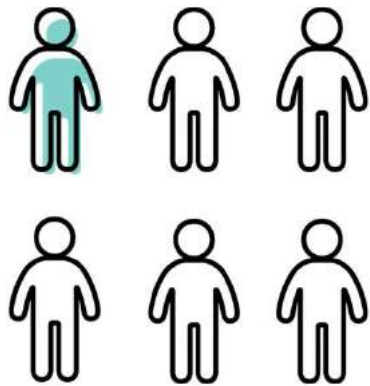

Mensen die eerder melanoom hebben gehad

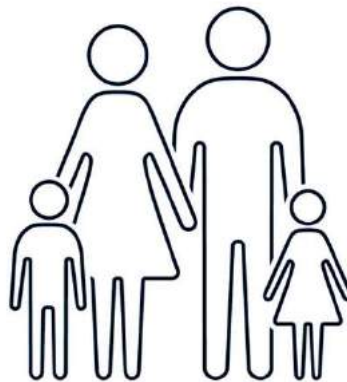

Kanker in de familie

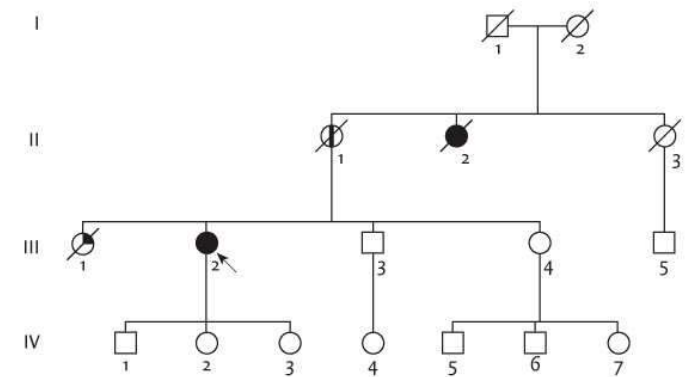
Zorgen over alvleesklierkanker

Bewezen drager

Mensen met kinderen

Kanker in de familie

Ervaringen tegenover screening

Alveesklierscreening

- Belastend (1 op de 6 mensen)
- Slaapt slechter voor controle (1 op de 10 mensen)

Maar.....

Huidcontroles en alveesklierscreening

- Gevoel van zekerheid
- Voordelen wegen op tegen nadelen

Conclusie

- Algemene kwaliteit van leven vergelijkbaar met NL bevolking
  - Zorgen over kanker: aanzienlijke groep (~ 40%)
  - Screening: belastend voor sommigen, maar **voordelen wegen op tegen nadelen**
- Bewustwording, verbeteren van de zorg

Bedankt!

SCAN MIJ

Persoonlijke ervaringen over FAMMM

Contact

Voor vragen of behoefte om na te praten, kunt u ons mailen:

Erfelijkheidmdl@lumc.nl

FAME studie: EMDR for Fear of cAncer recurrence in patients with familial **M**elanoma.

Onderzoek naar de effectiviteit van EMDR als behandeling van angst voor terugkeer van kanker onder patiënten met familiair melanoom (CDKN2A)

Sanne de Bie, Klinisch psycholoog i.o., afd. Psycho-Oncologie, LUMC
Chris Hinnen, PhD, Klinisch psycholoog, LUMC
Remco van Doorn, PhD, Dermatoloog, LUMC
Leonieke Kranenburg, PhD, GZ-psycholoog, Erasmus MC Rotterdam

Interesse of vragen over deelname?
Tel: 071 52 63615
E-mail: fame.studie@lumc.nl

